

NOWY DZIENNIK

W Y D A N I E

10

W I E C Z O R N E

Co oznacza triumf Chautemps?

Paryż 22. 1. (A) Wielki sukces premiera Chautemps zarówno osobisty jak i polityczny, wyrażający się w niemal jednomyślnym votum zaufania (501 za, 1 przeciw, 10 wstrzymujących się), jest w kołach politycznych komentowany w swoisty sposób. Uważają mianowicie, że nie wszyscy głoszący powodowani byli intencją poparcia rządu. Komuniści, którzy nie taili swojej żywej animozji do osoby premiera i którzy mają jeszcze z nim świeże porachunki oddali głosy za nim wyłącznie w tym celu, aby podkreślić wagę wczorajszej rezolucji ugrupowań lewicy, domagającej się kon-

tynuowania za wszelką cenę polityki frontu ludowego. Ugrupowania prawicowe chciały natomiast podkreślić swe zadowolenie z odwrócenia się od koncesji frontu ludowego.

Podobne odbicie znalazła sytuacja w prasie. Czynniki skrajnej lewicy z z triumfem donoszą, że Francją ciągle rządzi front ludowy wyjaśniając, że nie może być inaczej, skoro taka jest wola całego narodu — jak pisze „Humanité“. Natomiast organy umiarkowane oraz prasa informacyjna wyrażają na ogół przekonanie, iż w układzie sił, na których opiera się nowy rząd dokonany się przesunięcia o za-

sadniczym znaczeniu. O głosowaniu komunistów za rządem wypowiada się także „Journal des Debats“, że postępowanie komunistów nie może być uważane za funkcję francuskiego życia politycznego, gdyż otrzymali oni dyrektywy z zagranicy. W każdym razie triumfalne pierwsze wystąpienie nowego gabinetu wywołało w szerokich kołach społecznych duże wrażenie. Z największym zainteresowaniem oczekuje się obecnie rozpoczęcia realizowania deklaracji programowej.

Francja i Anglia nie złożą deklaracji w sprawie przyszłości Ligi Narodów

Szwajcaria chce pozbyć się instytucji genewskiej!

Paryż 22. 1. (A) Paryskie koła polityczne przywiązują dużą wagę do zapowiedzianej wizyty min. Edena w Paryżu, która nastąpić ma przed sesją Rady Ligi. Zapowiedź tej wizyty przechodziła ostatnio zmiennie kołami. W czwartek paryskie koła polityczne zostały zaalarmowane wiadomością, że min. Eden w ogóle nie pojedzie do Genewy, aby tym samym zmanifestować tendencję ze strony rządu W. Brytanii do jak największego ograniczenia debat genewskich.

Po zdementowaniu tej wiadomości oczekiwano, że min. Delbos zobaczy się ze swoim kolegą angielskim dopiero w Genewie na 24 godziny przed obradami Ligi i tam omówi z nim drażliwe zagadnienia debat nad dalszym losem i reformą Ligi. Na tym tle ostateczne potwierdzenie faktu wizyty min. Edena w Paryżu zrozumiane zostało jako powrót do normalnych wzorów współpracy politycznej między Paryżem i Londynem.

W kołach politycznych Paryża oświadczają, że koncepcja oczekiwanej równoległej deklaracji Anglii i Francji na wstępie obrad Rady Ligi została porzucona. Jakkolwiek formalnie sprawa ta zostanie zdecydowana w czasie rozmów min. Edena z min. Delbsem w Paryżu, to jednak zdaje się już nie ulegać wątpliwości, że Londyn i Paryż będą

się starały ze swej strony nie przyspieszać dyskusji na temat dalszych losów i reformy Ligi, która i tak dojdzie do skutku, choćby w czasie obrad komisji dla reformy Ligi Narodów, która zbierze się 31 stycznia br.

Min. Delbos wraz z min. Edenem będą się starali raczej w rozmowach prywatnych z poszczególnymi członkami Rady Ligi wy badać nastroje delegatów wobec konieczności reformy paktu genewskiego. Szczególnie pil-

nie obserwowane jest w Paryżu stanowisko prezydenta szwajcarskiej konfederacji p. Moty, jak również tendencje rządu szwajcarskiego, który nie tylko chciał by zwolnić się z obowiązków wynikających z art. 16 paktu, lecz w ogóle chciałby się coraz bardziej pozbyć samej instytucji genewskiej ze swego terytorium. Wielkie zainteresowanie budzi też sprawa, jakie stanowisko zajmie Polska i grupa państw skandynawskich.

Belgia uznaje podbój Abisynii

Londyn 22. 1. (A) Korespondent dyplomatyczny „Daily Mail“ donosi, że tutejszy ambasador belgijski zako-

munikował premierowi Chamberlainowi iż rząd brukselski postanowił uznać podbój Abisynii przez Włochy.

O zbliżenie francusko-niemieckie

Berlin 22. 1. (R) Na zaproszenie przywódcy młodzieży hitlerowskiej Baldoura von Schirach przybył tu p. Fernand de Brignon, znany zwolennik i propagator zbliżenia francusko-niemieckiego. Pan Brignon był przyjęty przez premiera Goeringa, z którym od-

był 2-godzinną rozmowę, po czym minister Frank wydał na cześć gościa śniadanie, w którym uczestniczyło wiele osobistości z kół oficjalnych i politycznych, przy czym p. Brignon wygłosił odczyt wskazujący na kulturalne pokrewieństwo między Francuzami a Niemcami. Odczyt ten odbył się niemal w ramach oficjalnych, gdyż zaproszonych było wiele osób z korpusu dyplomatycznego państw zaprzyjaźnionych z Niemcami, m. in. był także amb. Lipski i amb. von Ribbentrop

NOZYCAMI PRZEZ PRASE

ORDYNACJA WYBORCZA

„Gazeta Handlowa“:

Wiadomość, podana w prasie, jakoby poseł dr Kazimierz Duch zakończył prace nad zmianą ordynacji wyborczej do ciał ustawodawczych, jak się dowiadujemy z miarodajnego źródła, nie jest zgodna z prawdą. Natomiast faktem jest, że poseł dr. Duch projekt zmiany ordynacji wyborczej uzgadnia jeszcze z pewnymi czynnikami i dopiero po tym nosi się z zamiarem wniesienia tego projektu do Sejmu. Nastąpi to prawdopodobnie już z początkiem lutego br.

ŚWIAT SIĘ KOŃCZY!..

„Słowo“:

Rok temu ustępował przedstawiciel lewicy Kawecki, „Kurier Poranny“ po Rzymowskim obejmował Goetel, płk. Koc był kandydatem na szefa rządu. Teraz P. P. S. i klub demokr. na Zamku, p. Kolanko na drodze do prezesury Z. N. P., woj. Grażyński kandydatem na ministra, a min. Poniatowski na premiera.

„GENERAL, CO IDZIE PRZECIWI WOJSKU“..

„Kurier Bałtycki“:

— Ale dali temu Żeligowskiemu! — powiedział mi z zadowoleniem czternastoletni uczeń jednej ze szkół gdynskich, który czyta wiadomości gazety i dowiedział się z nich o votum nieufności komisji wojskowej w Sejmie, uchwalonym onegdaj panu generałowi Żeligowskiemu.

— A czy ty wiesz, kim jest „ten Żeligowski“?

— Wiem — odparł młody obywatel Gdyni — to taki generał, co idzie przeciw wojsku!

Oto skutki powszechnie niezrozumiałej kampanii politycznej, którą wszczęto przeciwko jednemu z pierwszych żołnierzy Rzeczypospolitej i która — jak widać — przynosić zaczyna owoce

GOGA I... RIPPEL

„Mercuriusz Polski“:

Jednak mądrze chciał postąpić adwokat Rippele, kiedy to zebrał młodzież żydowską by ją pieszo prowadzić do Palestyny. Nasze władze z pobudek niezrozumiałych, kazały pochód rozpuścić (pod Pyrami, listopad 1936). Maszerujących młodo-żydów, którzy zamierzali spokojnie Polskę opuścić, potraktowano pałkami gumowymi. Szczególna gościnność.

I zrobił to ten sam rząd, który firmuje młody Ozon. Wytwarza się taka sytuacja, że młodzi z Ozonu wystawiają pikietę na Świętokrzyskiej, a Ripplowi, który organizuje exodus Żydów z Polski, zagradza się drogę oddziałami policji.

Była szansa, że rozwiążemy kwestię żydowską bez awantur, bez przekleństw, bez nienawiści, która zawsze upadła. Była szansa, którąśmy zmarnowali. Teraz czytamy o premierze Goga, o jego zamiarach usuwania Żydów z Rumunii. Każdy przyzna, że pomysł adwokata Rippla oparty na porozumieniu obustronnym, był bardziej realny od zapowiedzi rumuńskie go premiera, gdyż wskazywał szlaki emigracji żydowskiej. Ripplowi należy pomóc, a nie przeszkadzać.

ADWOKATURA

„Sprawiedliwość“ (Lwów):

Leży w interesie całego stanu adwokackiego i jego przyszłości unikanie sztucznie wytworzonych i narzuconych przez nielicznych adwokatów z innych zaborów, bawiących się w politykę nacjonalistyczną, tarę pomiędzy adwokatami tej czy innej narodowości, gdyż każdy adwokat, który uczciwie swój zawód wykonuje, jest współczynnikiem idei praworządności i działa dla dobra Państwa, bez względu na wyznanie i narodowość. Tylko przy zgodnej współ-

Prem. Składkowski o swych rządach

Mowa na posiedzeniu senackiej komisji budżetowej

Warszawa, 22. 1. Na wczorajszym posiedzeniu komisji budżetowej Senatu przy debacie nad budżetem Prezydium Rady Ministrów zabrał głos premier gen. Sławoj-Składkowski, oświadczając m. in.:

Co do braku prawników w administracji — niestety tak jest. Ale chcąc go usunąć, musieliśmy usuwać zasłużonych urzędników, którzy nie mają jeszcze emerytury. Ogólna ilość prawników w administracji wynosi pięć tysięcy kilkakaset, podczas gdy stanowisk pierwszej kategorii jest 13.000, więc prawników jest rzeczywiście bardzo mało. Staramy się ten brak stopniowo uzupełnić, ale nie chcemy tego wiązać z usuwaniem zasłużonych urzędników.

P. sen. Jeszke był łaskaw wyrwać mi kilka zębów przed walką z senatorem Dzikim - Kleszczyńskim, bo mnie zastąpił, dając najważniejsze argumenty formalne. Ponieważ jednak walka z dzikiem jest zawsze niebezpieczna, starzy myśliciele zalecają spisać przed nią testament — tego nie zrobiłem. Odrzucam więc formalną stronę i przechodzę do samej walki. P. sen. Kleszczyński zarzuca rządowi brak jednolitości, brak koordynacji, zagalopowania się nawet po kawaleryjsku i twierdzi, że nieskoordynowana działalność rządu szerzy zgorzniecie w opinii społeczeństwa. Nawiązując do pięknego powiedzenia p. sen. Zarzyckiego, przypomnę, że obecny rząd pracuje

w atmosferze niesłychanie ciężkiej w porównaniu z rządami, które pracowały pod kierunkiem Marszałka Piłsudskiego.

Obecny rząd pracuje bez geniuszu, który państwo prowadził, w atmosferze, w której muszą się dopiero skryształizować poglądy. Wszyscy ministrowie są za swe resorty odpowiedzialni i wszyscy ministrowie politykę prowadzą. Ministerstwo Spraw Wewn. ma za zadanie utrzymać porządek w państwie i nadzór nad samorządem. Politykę w swoim zakresie prowadzą wszystkie inne ministerstwa i tylko dla jednych panów może to być wygodne, dla innych nie. Przesądzanie się poglądów członków rządu w społeczeństwo jest zawsze różnorodne. Nie należy zapominać o rządach koalicyjnych, które w innych państwach składają się z przedstawicieli różnych partij, a mimo to rząd ma swą politykę.

W pierwszym gabinecie Marszałka Piłsudskiego zasiadali jednocześnie Jędrzej Moraczewski i Meysztowicz. Można mu odpowiedzieć że na to na co pozwolił sobie Marszałek Piłsudski, nie mogę sobie pozwolić ja, ale każdy z tych dwóch wymienionych członków gabinetu zachował całkowicie swoją indywidualność. W jednym z następnych gabinetów zasiadał minister Janta-Polczyński i Sławomir Czerwiński. Gdy rozpatruje się działalność rządu, z punktu widzenia jego jednolitości, nie chodzi o indywidualne stanowisko poszczególnych ministrów, tylko o zasadnicze przypadki, któreby wskazywały na rozbieżność w tonie rządu.

Takich wypadków, wybacz pan senator, w moim rządzie nie było i kiedy prosiłem pana uprzejmie o przykład to nie prosiłem o przykład ministerstwa... (Nota bene był pan łaskaw powiedzieć, że da cztery przykłady, a dał pan trzy, czyli jeden już mi pan winien). Następnie nie dał pan żadnego przykładu, któryby kompromitował ten rząd w zakresie jednolitości działania... (sen. Kleszczyński: Będę miał sposobność mówić o tym jako referent.) Chciał-

pracy adwokatów, pojmujących godnie swój zawód, uda się wyplenić chwasty jakie ostatnio powstały na niwie adwokatury i które w każdym zawodzie, niestety są nieuniknione.

bym bardzo, żeby pan był łaskaw podać te przykłady.

Przechodzę do najsympatyczniejszej opONENTKI dnia dzisiejszego, pani sen. Fleszarowej. Otóż pani senatorka była łaskawa porównać moment, kiedy Marszałek Piłsudski, jako premier kazał sprowadzić prochy Słowackiego z momentem, gdy

ja się poddałem do dymisji z powodu zarządzenia ks. Sapiehy.

Oczywiście jest to porównanie za śmiałe i może nawet zbyt czyste. Do tego była pani senatorka łaskawa dodać, że kiedy podałem się do dymisji, społeczeństwo bardzo się zasmuciło. Kiedy podałem się do dymisji, wieczorem tego dnia byłem w Prezydium Rady Ministrów. Powiedziano mi, że zbliża się wielki pochód Peowłaków i Legionistów, którzy chcą mi zrobić owoację z tego powodu, że podałem się do dymisji. Wobec tego postanowiłem uciec z Prezydium, żeby nie rozdymać sprawy, bo nie było to w moich zamiarach. Kiedy wyjechałem z Prezydium, obejrzałem się za siebie i wówczas zobaczyłem zbliżający się pochód, w którym krzyczano: „Niech żyje Sławoj“, „Niech żyje premier“. Zapytuję więc, jakie to społeczeństwo było tak zasmuczone? Pani po pół roku doszła do przekonania, że byłoby lepiej, gdybym się nie podał do dymisji. Otóż muszę powiedzieć, że gdyby dzisiaj była taka sprawa, to też podałbym się do dymisji, bo chodzi tu o zwłoki Komendanta, a więc o sprawę, którą uważam za

tysiąc razy ważniejszą, aniżeli całe moje urzędowanie, jako premiera.

Jaki jest stosunek rządu do społeczeństwa, zorganizowanego w różnych instytucjach i jaki jest stosunek do O. Z. N.? Bardzo prosty. Powiedziałem to zresztą w Sejmie. Marzę o tej chwili, kiedy Obóz Zjednoczenia Narodowego będzie mógł tak wzrosnąć w siłę, żeby był organizacją, mającą wpływ na politykę państwa. Kiedy Pan Prezydent i Marszałek Rydz-Śmigły kazali mi ciągnąć te rządy, to przypuszczałem, że będę je ciągnął bez oparcia w społeczeństwie przez kilka miesięcy. Ciągnę dłużej i dlatego wyskakują n. p. takie wypadki, jakie miały miejsce w Małopolsce. Dlatego moim obowiązkiem jest prowadzić Polskę w spokoju wewnętrznym i w rozwijającej się sytuacji gospodarczej oczekując na moment kiedy przyjdzie ta mocna organizacja. A co będzie dalej? Dla mnie osobiście

dwa miesiące snu i spokój.

Stawia pani zarzut luk między rządem a społeczeństwem. Musi być luka, proszę pani, jeśli rząd nie ma oparcia o żadne stronnictwo, musi być luka, kiedy modnym jest psioczyć na ten rząd i wymyślać, a nie pomagać premierowi, który z kilku ministrami szamocze się w tej atmosferze, jaka zapanowała po śmierci Komendanta. W społeczeństwie musi zapanować poczucie, że rząd jest jego, dopóki tego poczucia nie będzie, tożadne, najlepsze wysiłki premiera i wszystkich ministrów nie mogą do tego połączenia doprowadzić.

Dalej mówi pani o tradycyjnym terminie prac parlamentu. W roku zeszłym parlament pracował bardzo dużo i w tym roku napewno również będzie długo pracować, bo ma jeszcze do uchwalenia dużo ustaw. Na czym jest oparta ta tradycja, którą zaprowadził Komendant? Na tym, że przeciw rządowi nie zdolał wcześniej budżetu wykończyć, niż na ostatnie dni listopada, bo nie ma danych, a więc parlament zebrałby się bez budżetu. A od 1 kwietnia zaczyna się znów praca w terenie i zatrudnianie bezrobotnych. Dlatego rząd musi mieć swobodę i czas, żeby zdziałał to wszystko, co mu nakaze parlament. Gdy się tu przeprowadza ustawę,

(Dokończenie na s. tr. 8)

Po zlikwidowaniu przesilenia gabinetowego we Francji

Premier Chautemps informuje dziennikarzy o polityce i programie swego nowego gabinetu

Krwawy najazd Indian na miasto brazylijskie

Rio de Janeiro. 22. 1. (R) Wedle doniesień z Belem do Para nad dolnym brzegiem rzeki Tecantunss zebrały się znaczne grupy dziko żyjących Indian i zaatakowały miasto municypalne Villa Alcobaca. Ofiarami padło kilku ludzi, a między nimi urzędnik municypium. Żonę owego urzędnika porwali Indianie wraz z dwojgiem dzieci i zamordowali je w lesie. Z Belem do Para wyszła wyprawa karna. Pisma w Para podkreślają że wśród oficerów karnego oddziału znajduje się dwóch oficerów, których zadaniem jest czynić wszystko, by nie dopuścić do krwawych walk, lecz likwidować nieporozumienia z dzikimi drogą pokojową. Indianie bowiem najprawdopodobniej ruszyli na zdobycie żywno-

ści, której zwykle brak w styczniu i lutym, gdy z powodu wylewów rzek i ciągłych deszczów zwierzyzna ucieka w niedostępne lasy i góry, a której to żywności nie dostarczyli im „opiekunowie“ gdyż w ostatnich czasach budżet na ochronę Indian zmniejszono w sposób bardzo gwałtowny. Jest też podejrzenie, że Indianie rzucili się na białych, gdyż sprowokowali ich poszukiwacze kauczuku, jakich ostatnio b. dużo przybyło w lasach nadtoncantińskich i nadamazońskich, gdyż cena kauczuku poszła bardzo w górę. W każdym razie sfery rządowe i wojskowe zapewniają, że uczynią wszystko, ażeby nie tępić bezmyślnie „rodowitych Brazylian, jakimi są przecie Indianie“.

Posel ZSRR. uważa swą obecność w Bukareszcie za niepotrzebną

Bukareszt. 22. 1. (R) Posel sowiecki Ostrowski złożył królowi Karolowi swe listy odwołujące. Jak wiadomo, poseł Ostrowski zwrócił się do swego rządu z prośbą o odwołanie go, uważając, iż wobec zmiany polityki Rumunii

obecność jego w Bukareszcie nie jest potrzebna. Ostrowski opuścić ma Bukareszt niezwłocznie. Sprawami poselstwa kierować będzie na razie charge d'affaires.

Tajemnicza zbrodnia i auto z zamalowanym numerem

Warszawa, 22. 1. (A) Wczoraj rano wyjechał z Warszawy samochód - taksówka marki Steyer dwudrzwiowy, czarno-biały, rejestrowany fałszywie numerami AO 1. Innych znaków nie zdołano zauważyć. Zauważono, że bok był zasłonięty nad tylną lampką i numery z boku są zamalowane. Samochód prowadzi mężczyzna we wieku lat około 28, wysoki o pociągłej

twarzą, ubrany w mundur i czapkę kolejarza. Jak podano w oficjalnym komunikacie policyjnym, jest on podejrzany o dokonanie zabójstwa. Wobec tego, ktokolwiek zauważy wspomniany samochód, który został w Warszawie skradziony, powinien natychmiast zawiadomić najbliższy posterunek policji. Istnieją przypuszczenia, że poszukiwanie tego samochodu

Kto nie głosował za Chautemps?

Paryż, 22. 1. (A) Od głosowania nad votum zaufania dla rządu Chautemps powstrzymało się 55 deputowanych z federacji republikańskiej, 3 z unii republikańskiej i narodowej, 8 z francuskiej partii społecznej, 6 niezależnych republikanów, 10 z akcji ludowej, 1 demokracja ludowa, 2-ch niezależnych agrariuszy, 14 republikanów niezależnych z akcji społecznej, 3 z lewicy demokratycznej, 1 z lewicy niezależnej i jeden z Alliance Republiqain Gauche, ogółem 104 deputowanych. Ponadto 10-ciu posłów było nieobecnych z powodu urlopów, a Herriot nie głosował jako przewodniczący posiedzenia. Pozostali deputowani z wyjątkiem jednego, głosowali, jak wiadomo, za rządem.

Co oświadczył nowy szef O. Z. N.

Wilno, 22. 1. Nowy szef O. Z. N. podczas uroczystego pożegnania przez społeczeństwo wileńskie, wygłosił mowę programową, w której obok cytatów marsz. Śmigłego-Rydza i zmarłego brata generała i ś. p. Adama, znalazły się następujące zdania:

Nie pójdę drogą prawą, lewą, ani centrową, jak to niektórzy przewidują. Pójdę drogą, którą mi drogowskaz wodza naczelnego wskazuje, prowadzącą ku dobru narodu i państwa.

Będę pracował z całych sił. Marszałek Piłsudski powiedział kiedyś, zdaje się w Lublinie, małemu chłopcu: „Chłopcze, gdy ci powiedzą przysłowie, że głową muru nie przebijesz, wiedz o tym że to nieprawda“.

Pamiętajmy o tym, przebijemy mur, przełamiemy wszelkie zapory, postawimy dla obrony państwa naród zorganizowany do dyspozycji wodza naczelnego i wzniesiemy wówczas okrzyk, który wy, Wilnianie, dziś wraz ze mną wzniesiecie:

Marszałek Śmigły-Rydz niech żyje!

Księstwo Windsor jednak jadą do Ameryki?

Nowy Jork 22. 1. (R) Niektóre dzienniki utrzymują, iż księstwo Windsoru przybędą do Ameryki w dn. 5 lutego. Ponadto prasa donosi, iż płk. Lindbergh przygotowuje się do powrotu do Anglii.

38 stopni w cieniu — w Rio de Janeiro

Rio de Janeiro 22. 10. PAT. Upały tegoroczne, jakie olbrzymią falą idą od północy Brazylii, dochodzą do 38 st. w cieniu w Rio de Janeiro. Władze policyjne zakazały na czas upałów uprawiania wszelkich sportów w słońcu, gdyż zdarzały się wypadki porażeń słonecznych. Większość korpusu dyplomatycznego przeniosła się do Petropolis, położonego na wysokości 700 m. nad poziomem morza.

Kto wygrał na loterii?

Warszawa, 22. 1. (A) Dziś padły większe wygrane na następujące numery:

5.000 zł. (stała dzienna wygrana Nr 68180.
100.000 zł. Nr 140043.
10.000 zł. Nr 2127, 19010, 85342, 113144.
5.000 zł. Nr 10407, 36224, 189388.
2.000 zł. Nr 4063, 37356, 59936, 63164, 85683, 99059, 96254, 112747, 125833, 131138, 140246, 160110, 167073, 178473, 178956, 187360.

Notowania giełdy warszawskiej

Warszawa, 23. 1. (X) Notowania giełdy warszawskiej z dnia 22 bm: Akcje: Bank Polski 117½, Zyrardów 63½, Starachowice 39¾, Węgiel 32—33 Cukier 37¼—37½.

Tendencja mocniejsza.

Papiery procentowe: 3%-wa poz. inwestycyjna I em. 82¼, II em. 83, 4%-wa poz. dolarowa 42—42¼, 5%-wa konwers. 68½—68¾, 4½ %-wa poz. wewn. grube sztuki 65 7/8, drobne 65½, 4%-wa poz. konsolid. grube 68, drobne 67.

Tendencja nieco słabsza.

przez policję pozostaje w związku z wykryciem trupa młodego mężczyzny w lesie młocińskim. Mimo, że upłynęło już 6 dni od dnia wykrycia trupa, dotychczas policji nie udało się ustalić nazwiska ofiary, ani wpaść na bliższy ślad tajemniczych morderców.

Mgr. MEIR BOSAK

JESZCZE O UDZIALE ŻYDÓW KRAKOWSKICH W POWSTANIU STYCZNIOWYM

Było to w czasie kiedy prądy liberalne do tary do Galicji, a wybitny polityk i uczonec prof. St. Tarnowski pisał w „Przeglądzie Polskim” (I. 190):

„Wyklucza człowieka od jakichkolwiek praw lub spraw świeckich dla jego wyznania, jest nietolerancją, jest pro prostu prześladowaniem, złagodzone, nie krwawym, ale zawsze prześladowaniem, bo upośledzeniem. Żyd nie może być profesorem teologii dlatego że jest Żydem, ale z jakiego powodu nie mógłby być profesorem medycyny, historii lub ekonomii politycznej, nie wiemy. Żyd nie może być arcybiskupem lwowskim dlatego, że jest Żydem, ale żeby przez to nie mógł być lwowskim burmistrzem, to zarówno niesprawiedliwe jak nielogiczne”.

Bo było to w czasach, kiedy politycy polscy w Galicji toczyli rozgrywkę z jednej strony z narastającym ruchem narodowym Ukraińców, z drugiej — z władzą centralną we Wiedniu. Na pierwszym froncie chodziło o przewagę we wschodniej Galicji, na drugim — o najszerzej pojętą autonomię Galicji. Żydzi, stanowiący wówczas w Galicji około 10 proc. ludności, mogli się stać językiem u wagi polsko - ukraińskiej, jakoteż mogli wywrzeć pewien wpływ na żądania Polaków we Wiedniu.

Echa zbratania polsko - żydowskiego, jakie miało miejsce w Warszawie, na kilka lat przed Powstaniem Styczniowym, dochodziły do Galicji. W Krakowie, wśród rzesz postępców żydowskich, szerzyła się polonizacja już od kilkudziesięciu lat, a echa warszawskie wzmocniły jeszcze więzy polsko - żydowskie. Karne i odpowiedzialne było stanowisko Żydów krakowskich w roku 1831, krwią i więzieniem dokumentowali swój patriotyzm w roku 1846, w dwa lata później, w okresie „Wiosny ludów” stali się chorążymi bojów wolności o Polskę wśród żydostwa zlem zaborów. W „Przeglądzie Rzeczy Polskich” (15 VI. 1862) znajdujemy wiadomość o udziale Żydów krakowskich w manifestacjach kościelnych.

Jasnym więc jest, że i teraz starali się powstańcy krakowscy pociągnąć i Żydów do udziału w walkach. Z licznych odezw jakie posypały się w całej Polsce do społeczeństwa żydowskiego, przytoczę wyjątek z odezwy Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych Wojew. Krakowskiego:

„...I wy bracia Starozakonni pomnijcie, że równouprawnienie wasze — jako wypadek usiłowań Narodu w dwóch latach ostatnich, stawia was na równi z resztą Obywatelstwa Polskiego; na zamachy więc wrogów na naszą zgodę i jedność jednomyślnym winicie odpowiedzieć okrzykiem: i myśmy Polacy! Zatem, kto może, niech się obecnie Ojczyźnie zasłuży. Bracia Starozakonni, idźcie śladami pułkownika Berka spod Kocka, a w jedność i zgodzie znajdziecie niepodległość i wolność wspólnej Ojczyzny naszej — do broni zatem, bracia, do broni!”

Jaka była odpowiedź Żydów krakowskich na apel? Za zbieranie pieniędzy na rzecz powstania został aresztowany zarządca szpitala żydowskiego Bienenfeld i jego córka Anna. W ogrodzie Rosenzweiga, zwanym narodowym, a znajdującym się na obszarze zamkniętym dziś przez ulice: Miodową, Podbrzezie i Brzozową znaleziono magazyn broni powstańców, przez dwa miesiące przetrzymywano w aresztach wojskowych na Wawie lu późniejszego dziekana U. J. Leona Blumen

stocka - Halbana. W obozie Kurowskiego w Ojcowie, skupiającego powstańców z Krakowa i okolicy znajdował się oddział żydowski, którego członków zwano „żydowskimi krakusami”.

Niechaj wreszcie przemówią dokumenty — wyroki sądowe. Z 284 wyroków, jakie udało mi się poznać, wyroków odnoszących się do Żydów galicyjskich za udział w powstaniu a wydanych przez galicyjskie sądy wojenne, przytoczę wyroki jakie zapadły na Żydów krakowskich:

Band Abe — 1 miesiąc więzienia.
Bazes Wolf — 4 miesiące w kajdanach.
Dr Drobner Jakub — utrata stopnia akademickiego i 2 lata więzienia.
Fleischer Nachman — 2 miesiące więzienia z dwurazowym postem w tygodniu.
Fleischman Wiktoria 2 tygodnie aresztu zaostzonego dwurazowym postem w tyg.
Freilich Samuel 1 rok ciężkiego więzienia, z dwurazowym postem w tygodniu.
Gangel Salomon — 14 dni aresztu.
Goldberg Józef — 3 miesiące w kajdanach
Glinther Wolf — 2 miesiące więzienia z jednorazowym postem i nałożeniem kajdan w tygodniu.
Klein Elias Maurycy — 1 miesiąc aresztu z jednorazowym postem i nałożeniem kajdan w tygodniu.
Koplik Natan — 4 miesiące więzienia.
Liban Bernard, wyższy oficer Straży Narodowej — 5 lat ciężkiego więzienia (zniżono do 3 lat)
Löwy Juliusz — 4 miesiące więzienia.
Riegler Mojżesz — 2 miesiące więzienia.
Römer Eisig — 2 tyg. więzienia z dwurazowym postem w tygodniu.
Rümler Daniel — 4 miesiące więzienia.
Wellner Leib — areszt śledczy policzony za karę.

Powiedzą: kary są stosunkowo małe więc i „przestępstwa” oskarżonych nie były groźne. Pamiętajmy jednak: powstanie było skierowane przeciw Rosji (powstańcy nie mogli rozpocząć walki na trzy fronty, z wszystkimi zaborcami) a Austria, mająca swoje porachunki z Rosją na Bałkanach, patrzyła przyjaźnie, a przynajmniej neutralnie, na działalność powstańców, tak dalece, że mówiono o powołaniu arcyksięcia Maksymiliana na tron polski. Także później, kiedy, pod

presją Rosji, zabroniona została działalność powstańcza na terenie Galicji, patrzyły władze sądowe pobłażliwie, w miarę możliwości, na działalność powstańców.

Powiedzą: Mała jest liczba skazanych Żydów. Nie ulega wątpliwości, że nie zdołaliśmy jeszcze odszukać wszystkich wyroków, o udział w powstaniu, odnoszących się do Żydów krakowskich, zresztą, ocenić stosunek Żydów do powstania możemy dopiero na tle stosunku społeczeństwa polskiego Galicji do powstania.

Młodzież polska Galicji została w wielkiej części porwana ideą zbrojnego czynu, organizowała grupy, które przemyciły się na tereny walk do Królestwa Polskiego. Część poważniejszych Polaków zajmowała się stroną materialną tych wypraw. Większość jednak szerokich mas, zaabsorbowana była swymi codziennymi troskami lub tkwiła w inercji, obojętności i — galicyjskim śnie o odnaczeniach z Wiednia. Pisał o tym Henr. Szmitt w „Przeglądzie Rzeczy Polskich” (15 VII. 1862) Młodzież była „opętana nadzieją posad rządowych, do których ciągle wzdychała i dlatego właśnie nie przybyła (na nabożeństwo za duszę Mickiewicza we Lwowie w roku 1856) aby się przypadkiem wobec władz nie skompromitować”.

Przeciw powstaniu występowała też w lwiej części arystokracja, magnateria ziemiańska i świat naukowy. Zrozumiałe więc będzie sprawozdanie Komitetu Wschodniej Galicji z 15 sierpnia 1863:

„Bolesnie nas też razi ten brak gotowości do ofiar, jakkolwiek ciężkich nieraz i bolesnych. Jest to smutny dowód upadku, a przy najmniejszym osłabieniu w nas pierwiastku polskiego, bo na gotowości do ofiar nadzwyczajnych nigdy w Polsce nie brakło (Dr J. Stella-Sawicki „Galicja w powstaniu styczniowym”

* * *

„Niech mi wolno będzie z tych wspomnień wybrać może najoryginalniejsze. Dotyczą one licznego udziału Żydów w powstaniu...” pisał Wielki Marszałek w swej pracy o roku 1863. I my wspominamy tych braci naszych którzy stanęli w szeregu bojowników o Wolność, wierząc, że z oswobodzeniem Polski nastąpi Wyzwolenie wszystkich jej mieszkańców. Także Żydów.

Horoskopy wyborów rumuńskich

Bukareszt. 22. 1. PAT. Wyznaczenie nowych wyborów parlamentarnych na pierwsze dni marca oraz wyborów do rad gminnych i samorządów powiatowych w okresie od 20. 2. do 20. 3. spowodowało ponowne szykowanie się wszystkich stronnictw politycznych do zbliżającej się kampanii wyborczej. Nastrój wśród ugrupowań prawicowych — jak i rządowej partii narodowo chrześcijańskiej i ruchu którego eksponentem politycznym jest partia „wszystko dla kraju” jest najlepszy i należy przypuszczać, że stronnictwa te zajmą pierwsze miejsca co do ilości uzyskanych głosów. Ugrupowanie prawicowe „front rumuński” byłego premiera Vayda Voievode nie odegra prawdopodobnie większej roli i zadowolony się kilkoma procentami głosów. Trzecie miejsce zajmie niewątpliwie partia liberalna, która po zjednoczeniu się z

odłamek Jerzego Bratianu wzmocniła się nieco, jednak nie w tej mierze, jak oceniają to czynniki liberalne. Na dalszym miejscu znajduje się partia nar. chłopska p. Maniu — która została jednak znacznie osłabiona z powodu przejścia do obozu rządowego kilku nastu silnych organizacji powiatowych. — Dalsze stronnictwa nie odegrają większej roli w wyborach z wyjątkiem możliwie partii ludowej marszałka Averescu i partii radykalno chłopskiej p. Iunian'a, co do których jest również wątpliwość czy zyskają przepisowe 2 proc. głosów, ażeby uczestniczyć w podziale mandatów. ... międzyczasem badane są możliwości kartelów wyborczych, spośród których wysuwa się na czoło kartel partii narodowo demokratycznej prof. Jorgi z partią rządową.

HENRIK HELLER

Copyright by Gustie von Ujj, Wien III

Kobieta między Pittsburgiem a Baku

17) Przekład autoryzowany

Streszczenie dotychczasowych rozdziałów

Drawi Fryderykowi Graumannowi, adwokatowi w Salzburgu, nie bardzo świetnie się powodzi. Szwagier jego, budowniczy miejski — Prank stara się dla niego o posadę syndyka w budowlanym towarzystwie akcyjnym, ale starania były na razie bezskuteczne. Dr Graumann szuka więc zapomnienia w towarzystwie młodej skrzypaczki węgierskiej Joli Kiss. Zona jego Irena otrzymuje wciąż listy anonimowe o tym flircie jej męża, nie przywiązuje jednak z początku do tych listów żadnej wagi, a nawet swą przyjaciółkę, artystkę filmową Alicję Pfann, która przejeżdżała przez Salzburg do Wiednia zapewnia, że mąż jej nie zdradza. — Anonimy miały jednak rację, bo pewnego dnia dr Graumann ucieka ze swą przyjaciółką, zostawiając żonę i czteroletnią córeczkę Gertę na pastwę losu. Okazuje się, że adwokat Graumann dopuścił się też rozmaitych małwersacji, które mogą mieć przykre następstwa karne. Budowniczy Prank reguluje w toku konferencji z adwokatami, zastępującymi klientów, których adwokat Graumann naraził na szkody — wszystkie sporne sprawy. Irena Graumann wynajmuje pokoje swego obszernego mieszkania turystom, którzy przybywają na festiwal salzburski. Jej kuzynka, wspomniana już artystka filmowa Alicja Pfann prosi ją, by za nią poszła na koncert Toscaniniego i wyperswadowała dawnemu jej przyjacielowi, baronowi Sternheimowi, że powinien zostawić Alicję w spokoju. Zamiast barona Sternheima zjawia się jednak Axl Sumin, jeden z międzynarodowych fabrykantów broni. Z tym to Suminem spędza Irena wieczór bardzo miły. Na drugi dzień przyjechał do Salzburga dr Graumann i ma dłuższą rozmowę z budowniczym Prankiem. Graumann chce wrócić do żony i dziecka i zacząć z nią życie na nowo.

Dziwna rzecz — nie on, lecz Rudolf okazywał zakłopotanie; zaskoczyło go coś obcego i agresywnego w zachowaniu się Graumanna. Denerwowało go to, ale z drugiej strony odczuwał to wyraźnie jako ulgę, że Fryc nie przybył jak syn marnotrawny. Sprawilo mu to ulgę, bo Fryc wyglądał jak mężczyzna, który nie ucieka przed odpowiedzialnością za swoje czyny.

— Serwus, Fryc — odezwał się Prank — kiedy przyjechałeś?

— Wczoraj. Jestem ci bardzo wdzięczny, Rudolfie.

— Tja... była to głupia historia, nie można temu zaprzeczyć.

— Straciłem głowę. Nie chcę się usprawiedliwiać, ale zdaje mi się teraz, że była to raczej sprawa nerwów niż charakteru.

Prank nie mógł się wprawdzie zgodzić z tą życzliwą oceną, ale po co powracać do rzeczy bezpowrotnie minionych? — A jak w kancelarii? — dowiadywał się rzeczowo.

Dowiedział się, że sytuacja, jeśli się uwzględni okoliczności, nie była, relatywnie biorąc, tak zła. Są naturalnie długi... groźne terminy

płatności, Uplłyną lata, zanim się z tym skończy... ale młody kolega wywiązał się ze swego zadania bardzo dobrze, a panna Krenzler jest wprost niezastąpiona. Wylonily się zresztą teraz pewne możliwości zlikwidowania najbardziej uciążliwych zobowiązań. — Byłem, jak wiesz, kilka miesięcy na Węgrzech — rzekł Fryc, odwracając oczy — a tam przypadkowo wpadłem na ślad dobrego interesu... Zaczęli gorliwie nieobowiązującą rozmowę na temat tego interesu. Chodziło mianowicie o pieniądze za jakąś nie objętą kontyngentem węgierską dostawę zboża dla Salzburga. Z powodu skomplikowanych przepisów dewizowych młyn w Szegedynie nie mógł otrzymać pieniędzy i szukał dlatego możliwie dla siebie korzystnej lokaty w Austrii. Dr. Graumann skorzystał ze sposobności, by przysłużyć się swemu towarzystwu, przedstawiając Węgom budowlane towarzystwo akcyjne jako firmę solidną i zasługującą na zaufanie. Zaczęto już przedwstępne rokowania, ludzie ze Szegedynu chcą dać pieniądze, a towarzystwu budowlanemu taka iniekcja się przyda. Wszystko byłoby więc w najlepszym porządku... ale...

— Ale twoja żona! — rzekł Prank, odczuwając respekt dla tego sprytnego młodego człowieka.

— Właśnie...

Prank interesował się bardzo żywo swym papierosem — nie chcę być niedyskretnym, ale chciałbym o coś zapytać...

Fryc mu przerwał — panna Kiss odbywa teraz tournée na Bałkanie... rozstaliśmy się naturalnie jako dobrzy przyjaciele. Ani ona ani ja nie potraktowaliśmy tak poważnie całej sprawy, jak inni ludzie. Była to doprawdy drobnostka... zresztą już dawno zlikwidowana. — Obnażył w uśmiechu piękne białe zęby, a zgrabnym niejako ruchem ręki odsunął od siebie w nicość piękną Węgierkę.

— Irena — cedził budowniczy powoli — nie zadowolony się tym oświadczeniem.

— Czy jest bardzo na mnie zła?

— Zła? Zachowujesz się tak, jak gdybyś zjadł coś niedozwolonego. Twoja żona nie mówi w ogóle o tobie.

Fryc milczał przez chwilę. — A Gerta?

— Ta wciąż pyta się o ciebie. Chce wciąż iść na stację kolejową, by się przekonać, czyś nie wrócił. — Prank zaczerwienił się, uderzając pięścią w stół — to co uczyniłeś, jest nieodpowiedzialne!

— Rudolfie.. proszę cię! — brzmiało to jak nagana.

— Wybacz. A więc co zamierzasz uczynić?

— Czy wiesz, żem napisał Irenie? — szwagier nie wiedział — nie odpowiedziała mi. Ale nie może to chyba trwać wiecznie. — Graumann zapalił nowego papierosa i głęboko wciągnął dym. — Irena straciła zupełnie rów-

nowagę — powiedział po chwili tonem oburzonego — wynajmuje pokoje, udziela lekcji muzyki!

— By zarabiać na życie?

— Otóż właśnie, ale czy zarabia? — zapytał Graumann agresywnie — czy naprawdę sądzi, że na tym można budować egzystencję? Czego właściwie chce? Chce mnie kompromitować? Zamiast być rozsądną i mnie pomóc, unie możliwia mi swym uporem drogę powrotną.

On mówi o kompromitacji i uporze — pomyślał Prank, patrząc zadumany oczyma na tego buńczuczego człowieka, który tak lekko z papierosem w ustach rzuca słowa, wierząc nawet prawdopodobnie, że żona jest tą, która go kompromituje.

A Fryc jak gdyby wyczuł, co się dzieje w duszy szwagra, zaczerwienił się, okazując nagle twarz nową pojednawczą, zakłopotaną i zażenowaną. Starszy mężczyzna dał się przebłagać.

— Zdaje mi się, że wy oboje potrzebujecie jeszcze guwernantki — rzekł wybuchając mimo woli śmiechem. — POCO ożeniłeś się z tak skomplikowaną kobietą? Powinieneś się był ożenić z kobietą, która jest bezwzględna i brutalnie potrafi sobie dać radę. Irena należy do gatunku ludzi, którzy krwawią wewnątrz, ale nie umieją krzyknąć.

— Mój Boże! każdy musi iść na kompromisy. Tak dalej być nie może. Każdy to chyba uzna. Nie możemy się przecież w tej dziurze wciąż spotykać i dawać ludziom gorszące widowisko. Aż odpokutuję karę i zostanę znowu dopuszczony do łaski. — Zdenerwowany małżonek zaczął maszerować po pokoju. — A czy wiesz, czego właściwie chce moja żona?

— Obawiam się, że chce rozwodu — przyznał szwagier, nie mogąc ukryć przykrego uczucia. Teraz, gdy Graumann się znowu zjawił i biegał po pokoju jak żalosna lekkomyślna psina, Prank nie mógł się oprzeć wrażeniu, że niejasno zarysowane plany co do przyszłości Ireny wydawały mu się śmieszne. Co za mściwa idea kobieca! Rysę w małżeństwie pogłębić do przepaści zamiast ją usunąć! A w dodatku kochała jeszcze tego urodziwego, lekkomyślnego młodego człowieka. Nie wolno też zapomnieć i o dziecku. Gdyby nie silne uczucie solidarności ze szwagrową, poradziłby Graumannowi, by nalegał na pogodzenie się w sposób bardziej energiczny. — Idź do niej — poradziłby mu z ironicznym grymasem na twarzy — kup sobie piękny krawat i bukiet róż, idź do żony i spróbuj wzruszyć ją łzami. A potem przejdź do sedna rzeczy.

Graumann stanął przy oknie. — Rozwód — powiedział powoli.

— Tak.

— A Gerta?

(C. d. n.)

CZY ST. ZJEDNOCZONE WEZMĄ UDZIAŁ W PRZYSZŁEJ WOJNIE?

OD WILSONA DO ROOSEVELTA

Ostatnio w polityce Stanów Zjednoczonych nastąpił pewien, na razie dość nieznaczny zwrot, który daje jednak podstawę do wniosków na przyszłość. Tendencje izolacji, u źródła których leżała gruntowna obcość Yankesów wobec europejskiego sposobu myślenia i silna odraza jaką żywią oni zawsze do tego pełnego wewnętrznych walk, przeciwnieństw i wzajemnej nienawiści świata — były zawsze wyraźnie podkreślane przez polityków Ameryki.

Doktryna Monrogo stanowiła tylko początek procesu, który bardzo szybko postąpił naprzód, stwarzając w konsekwencji

mur pomiędzy Ameryką i Europą, mur tym silniejszy, że trzej Amerykanie zdawali sobie doskonale sprawę, iż mieszanie się w sprawy „obłąkanej Europy“, nic prócz strat przynieść nie może.

Interes narodowy kazał im odseparować się jak najbardziej od tego wiecznie czynnego wulkanu.

Pierwszym człowiekiem, który w imię wyższego celu, w imię dobra całej ludzkości i pokoju świata, przekroczył tę linię był idealista i marzyciel, rojący plany zjednoczenia całego świata — prezydent Wilson. Człowiek ten, którego imię otaczane jest czcią w wielu państwach europejskich (rzecz oczywista nie we wszystkich) realizował swe polityczne plany właściwie wbrew opinii własnego narodu; przekonanie Yankesów, że, wypowiadając wojnę państwu centralnym, służą swym własnym interesom, było rzeczą trudną. Jeszcze trudniejszym okazało się przychylnie ustosunkowa-

nie się ich do dyplomatycznych poczynań swego przywódcy;

ostatecznie traktat wersalski, którego twórcą właściwym był Wilson, nie został przez jego ojczyznę ratyfikowany.

Ten brak zrozumienia ze strony rodaków napełnił gorąco ostatnie chwile jednego z najszlachetniejszych mężów stanu, czyniąc go niemyim świadkiem częściowego upadku największej idei jego życia.

Sytuacja, jaka wytworzyła się w chwili obecnej, nasuwa cały szereg analogij. Na widok kręgu narodowym gromadzi się coraz więcej chmur, gromy padają coraz bliżej schronienia wuja Sama. Groźba wciągnięcia Stanów Zjednoczonych w konflikt na Dalekim Wschodzie, mniejsza może w chwili obecnej, niż przed dwoma tygodniami,

nie została zażegnana w stu procentach i bezpieczeństwo państwa wiele jeszcze może pozostać do życzenia.

W takich warunkach miało miejsce

nadzwyczaj doniosłe wystąpienie prezydenta Roosevelta,

nacechowane tą samą ideowością i ożywione tym samym duchem, który przed kilkunastu laty ucieleśnił się w osobie wielkiego Wilsona. Sytuacja jest inna, warunki zewnętrzne zmieniły się, łączność jednak duchowa pomiędzy tymi dwoma ludźmi nie ulega żadnej wątpliwości.

Podobieństwo uwidacznia się w jednym je-

szcze szczególe: jak niegdyś Wilson, tak i obecnie Roosevelt, potraktowany został przez swych rodaków z ostrożną rezerwą. Na pierwszy rzut oka mogłoby się zdawać, że tendencje izolacyjne nie tylko nic nie straciły ze swej mocy, lecz przeciwnie, wzmocniły się jeszcze w ciągu lat ostatnich.

Tymczasem zaszły wypadki, które rzeczywistą siłę tych tendencji postawiły pod znakiem zapytania. Deputowany Ludlow, jeden z naczelnych działaczy grupy izolacjonistycznej, wniósł przed forum parlamentu projekt ustawy, w myśl której

wypowiedzenie wojny przez prezydenta byłoby niemożliwe bez uprzedniej zgody referendum ludowego

W praktyce byłoby to zupełnym odebraniem prezydentowi prawa wypowiedzenia wojny, zabezpieczeniem się przed ewentualnymi próbami interwencji, jakie mogłyby zająć z jego strony. Wbrew oczekiwaniom europejskich obserwatorów,

projekt Ludlowa został przez parlament ogromną większością głosów odrzucony.

Pisma amerykańskie podnoszą, że jest to pierwszy widoczny objaw odstępstwa od polityki izolacji, uprawianej od lat 19.

W związku z tym „New York Times“ pisze: „Nie byłoby niesłusznym twierdzić że decyzja parlamentu oznacza zatamowanie prądu, który coraz bardziej wikał kraj w niekonsekwencji polityki izolacji. Przywiązujemy kolosalną wagę do pokoju pomiędzy narodami, do ich wewnętrznej stabilizacji i wreszcie do ich poszanowania dla prawa międzynarodowego. Świadomość narodowa Amerykan, jest już dostatecznie przygotowana do przyjęcia na siebie dobrowolnej odpowiedzialności i roli przewodnika, która z natury rzeczy przypada wielkiej potędze światowej“.

Czyżby więc misją dziejową Ameryki było zaprowadzenie pokoju na świecie?

Stanowiłoby to jakieś nowe „światło z zachodu“? Wiele narodów wierzy w swoją, taką czy inną, misję dziejową, ta jednak byłaby niewątpliwie najszlachetniejsza.

M. BIZEAU

LI - PU - TI

Bertrand Captieux, oparty o balustradę odpływającego do Francji „Majestic'u“ po raz ostatni, po przez niebieskawy dym wonnego cygara, patrzył na gorączkową bieganinę kulisów i boy'ów, wnoszących na okręt bagaże pasażerów.

Z oddali zielono czerwony Saigon, jak by znużony południowym żarem, był pogrążony w błogiej śpiocie.

Jeszcze został tylko kwadrans do podniesienia kotwicy.

— Każdy woli w taki skwar nie ruszać się — myślał Captieux — jednak dziwię się, że Darby nie raczył pofatygować się, aby mnie odprowadzić. Przecież wyjeżdżam na zawsze, a mieszka nie tak daleko od portu..

Rozgoryczony przestał wyglądać młodego przyjaciela, gdy ktoś z tyłu dotknął jego ramienia.

Odwrócił się żywo.

— A! Jesteś! Skąd się wziąłeś? Od godziny czekam na ciebie i już straciłem nadzieję..

Leon Darby, rosły, jasny blondyn o niebieskich oczach i ogorzalej twarzy, zaśmiał się wesoło:

— Widzę, że nie zapomniałeś zabrać z sobą do kraju przebrzydłego swego pesymizmu! Tak mi zależało na pożegnaniu się z tobą, że całą noc spędziłem na pokładzie. Znam kapitana, więc urządził mi sobie pokera, z nim i jego pomocnikami. Ograłem ich, jak się patrzy! Położyliśmy się nad ranem, zaspaliśmy więc trochę.

— Czy nie masz jakiego zlecenia do kraju? — spytał Bertrand.

— Owszem! Właśnie! Miałbym małą prośbę. — Sprawa jest nawet delikatnej natury. Mówiłem ci często o jedynej mojej przyjaciółce, Zorżecie de Bouff z Folies Bergeres.

— O tej niewdzięcznicy, która cię zdradziła dla akrobaty z cyrku, doprowadziwszy cię uprzednio do ruiny? Myślisz wciąż o niej?..

— Nie mam do niej żalu. Jeszcze popracuję przez trzy lata na tutejszych plantacjach i będę bogatszy, niż przedtem.

— I zamierzasz po raz drugi rzucić swój majątek do nóg Zorżety? Dobrze, że będę w Paryżu i nie pozwolę na to..

Ryk syreny przerwał rozmowę.

— Za pięć minut podniosą mostek — rzekł Leon. Nie rozkliwiajmy się niepotrzebnie! A więc na pamiątkę dobrych chwil, spędzonych razem, czy ze chcesz obarzyć się drobnym upominkiem, który w moim imieniu wręczysz Zorżecie? Mieszka we własnej willi przy ulicy Passy 35. Zresztą wręczyłem już mój prezent twemu boy'owi. Oto właśnie on.

— Ach, co za szkaradziństwo! — wykrzyknął Captieux, cofając się o parę kroków.

Wierny żółtowłosy służący piastował w ramionach najstraszliwszego z psich potworów. Był to okaz psa chińskiego, podobny jednocześnie do ro-puchy, jaszczurki i smoka. Skórę miał bez sierści brudnego różowego koloru, upstrzoną tu i ówdzie siwymi plamami. Ciało było bezkształtne i jakby nie kompletnie uformowane. Leb, nieproporcjonal-

nie wielki, jarzył się palającymi złością wylupiaszonymi ślepiami, a język czerwony, jak krew, obliźwał trufłowy nos. Zwierzę szczerzyło śpiczaste zęby i miotło się, warcząc, jak oszalałe.

— To istne cudo — kończył flegmatycznie Darby. — Wabi się Li-pu-ti. Ród swój wywodzi wprost z dawnej cesarskiej psiarni. Kupił jego dziadka pewien mandaryn od wypędzonego z pałacu eunucha. Ojciec jego należał do japońskiego generała. Nabyłem go za 400 franków od pewnego zrujnowanego plantatora.

— I chcesz, żebym go wiozł..

— Zapewniam cię, że Li-pu-ti nie sprawi ci najlżejszego kłopotu. Boy'a twego opłaciłem sowicie i pewien jestem, że opiekować się nim będzie sumiennie. Ciebie jedynie proszę o osobiste dostarczenie go Zorżecie. Gdy wyjeżdżałem, miała — wyobraź sobie, czelność, kiedy jej o tym oznajmiłem, zapytać przymilnie: „Przyślesz mi stamtąd piękny prezent, prawda?“ Otóż to właśnie będzie ów prezent!.. Ale cała rzecz w tym, abyś jej nie mó-wił na razie, jaką ten potwór przedstawia wartość. Znam ją dobrze: pozbędzie go się zaraz pierwszego dnia, a ty po tygodniu wręczysz jej ten oto psia dowód i zaznaczysz, że byłaby mogła za niego bez trudu dostać 20.000 franków. I to będzie moja zemsta!

— Skoro tak, możesz na mnie liczyć. Nigdy nie daruję tej istocie, że cię skrzywdziła.

— Dziękuję ci! Uciekam! Najwyższy czas!

* * *

W dwa miesiące potem Leon otrzymał lakoniczną depezę:

„Darby — Saigon.

Kretyn z ciebie.

Zorżeta“.

A w sześć miesięcy później liścik tej treści:

Mały

FELIETON

SZUKAM ŻONY!*)

Jestem sentymentalny i domator. Moim ideałem jest cerata na stole, żona i słoik z konfiturami. Dotąd jednak udało mi się zrealizować tylko ceratę. Zamiast konfitur używam powideł — przed użyciem namydlam je i gołę z nich pleśń. Ale najgorzej przedstawia się sprawa z znalezieniem żony.

Ilekróć zawieram znajomość z jaką kobietą — wierzę, że wyjdzie za mnie i — rozczaruję się.

Tak było z Ireną. Chodziłem z nią długo. Była okrągła, wesoła — bardzo mi się podobała. Gdy wreszcie zaproponowałem jej małżeństwo — wyśmiała mnie.

Byłem potem ostrożny.

Loli od razu powiedziałem, że chciałbym, aby mnie poślubiła. Wpierw zwlekała z udzieleniem odpowiedzi, potem znajdowała rozmaite przeszkody: że ktoś zmarł w jej rodzinie że umówiła się z kimś i wreszcie, że jej starsza siostra jest niezamężna...

Celina powiedziała mi wprost, że dochody nie pozwalają jej na zawarcie małżeństwa.

W końcu Stefa, którą poznałem niedawno. Wydała mi się bóstwem, nie tylko dlatego, że była wysoka, zgrabna, szykowna, ale przede wszystkim z miejsca i bez zastrzeżeń zgodziła się na zawarcie małżeństwa ze mną.

Nastąpiły piękne dni. Przytuleni do siebie odbywaliśmy dalekie spacery. Śnieg padał. Mówiłem Stefie o swoich marzeniach:

— Będzie nam szumił nasz własny świerszcz — woda w czajniku...

— Tak — odpowiadała, zgodliwa, jak zwykle — to wydaje mi się najlepszą ilustracją muzyczną do ceraty i słoików...

Czyniłem przygotowania do ślubu. Rozesłałem zaproszenia. Kupiłem czajnik. Byłem szczęśliwy.

A Stefa, okazało się, była zamężna.

I znowu szukam kobiety sentymentalnej i domatorki, jak ja. Cel matrymonialny.

ALEKSANDER HOROWITZ

*) Ze zbioru opowiadań pt. „Do noweli”, który niebawem pojawi się w druku.

„Najdroższy!

Nie mogę sobie darować, że Tobie, któremu zawdzięczam całe swoje szczęście, wysłałam tak ordynarny telegram.

Przepraszam Cię więc i powiem Ci, jak to było.

Tego dnia, kiedy Twój przyjaciel przyniósł mi tego potwora, nie chciałam na niego patrzeć i z miejsca wyrzuciłam go na ulicę. Po chwili zadzwonił do mnie pewien Amerykanin, który się na tym zwierzątku poznał i siedł za panem Captieux. — Postać chwilę i, widząc psa na ulicy, przybiegł mi zaproponować, czy bym się nie zgodziła go sprzedać do Ameryki jednemu amatorowi, który szuka pary do takiej samej suozki. Zaofiarował mi tysiąc franków zadatku, więc się ucieszyłam i czempredziej psa oddałam. Po paru dniach przyszedł znów Captieux z rodowodem, który zapomniał mi wręczyć za pierwszym razem i wtedy dowiedziałam się, że Twój Li-pu-ti był wart 20.000 franków!

Zachorowałam z miejsca na żółtaczkę i wówczas właśnie do Ciebie zatelegrafowałam.

Ale wyobraź sobie, że wczoraj zjawił się u mnie uczyłw Amerykanin i przywiózł mi... Zgadnij ile? Sto tysięcy franków! Bo taką wzięła ta pokraka na grodzie na psim konkursie w Chicago!

A druga wiadomość, to że (także przez Ciebie, bo go przedtem nie znałam) wychodzę za mąż za Twego przyjaciela Captieux!

Zawsze Cię kochająca

Zorżeta“.

Leon Darby stracił humor na parę dni. Pogodna jednak jego natura wnet wzięła górę.

— Captieux ma pięćdziesiąt osiem lat. Zgryźliwy jest i skąpy, nieczonyśny w pożyciu. Kto wie, czy taka zemsta nie lepsza! — myślał całkiem już pocieszony.

WESELE KRÓLEWSKIE W EGIPCIE

U góry: Król Faruk i królowa Farida. U dołu: Oddziały wojsk maszerują do pałacu królewskiego w Kairze, przechodząc przez bramę triumfalną, w kształcie półksiężyca z gwiazdami.

Mowa premiera Składkowskiego

(Dokończenie z str. 2)

to przecież muszę tu siedzieć z urzędnikami. Parlament wydaje takie polecenia rządowi, które też musi wykonać i dlatego ta tradycja jest dobra i pożyteczna.

Pan senator Zarzycki był łaskawy wspomnieć o rozbieżnościach w polityce wojewodów i starostów. Tak jest. Postanowiłem sobie rzadzić, o ile możliwości, decentralistycznie. Wszelkiego rodzaju pociągnięcia centralistyczne pięknie wyglądają w urzędach Prezydium Rady Ministrów Spraw Wewn., ale w terenie rozbiegają się z istotnymi potrzebami i dlatego stosunek poszczególnych wojewodów i starostów do poszczególnych zagadnień może być różny, dlatego

różne jest ustosunkowanie się do mniejszości

i dlatego różne jest na przykład ustosunkowanie się do druków i pism w wojew. lwowskim, a inne na Wołyniu. Tak jest. Jeżeli jednak w tych trzech województwach mamy tak rozwinięty bojowy nacjonalizm ukraiński, nacjonalizm bardzo szkodliwy, to nie dopuszczę do tego, by ten sam nacjonalizm rozwinął się na Wołyniu. I dlatego inne normy są do konfiskat na Wołyniu, niż w Małopolsce wschodniej. Zapewne, że ta rozbieżność nie może dojść do szkodliwych rozmiarów, ale decentralizacja jest jedynym sposobem rządzenia, stosownie do warunków.

Pan sen. Malinowski poruszył kwestię, na którą będę miał zaszczyt odpowiedzieć przy Ministerstwie Spraw Wewn. i trznych.

Wspomniał o tym, że

ludzi straszy się Berezą za zgłaszanie skarg do mnie.

Przypuszczam, że zachodzi tu nieporozumienie. Otrzymuję masę podań i skarg. Mam dwa biura, które zajmują się tymi skargami. Wszelkie

sprawy, tyżące się wysłania do Berezy, podpisują osobiście.

Pan sen. Ewert był łaskaw wspomnieć o tym, że rząd zalega z zapłatą lekarzom. Jestem szczęśliwy, że uczynił ten zarzut akurat w tym momencie, kiedy zaczynamy płacić. Przez dziesięć lat nie płaciliśmy ani grosza, a w tym roku zapłaciliśmy trzy miliony.

TAJNE POSIEDZENIE.

Po przemówieniu p. premiera zabrał głos sen. Kleszczyński i nawiązując do części przemówienia, traktującego o braku jednolitości w rządzie zakomunikował, że może dać przykłady, lecz żąda tajności obrad.

Przewodniczący opierając się na regulaminie Senatu poddał wniosek pod głosowanie, a gdy ten przeszedł większością, zarządził tajność obrad.

Po przywróceniu jawności, sprawozdawca sen Bisping rzekł się głosu, po czym przewodniczący zamknął zebranie.

Zamach i katastrofa kolejowa

Meksyk 22. 1. (R) W pobliżu stacji la Constancia na linii Guadalajara - Irapuato wykoleił się pociąg towarowy, złożony z lokomotywy i 11 wagonów. Maszynista, palacz i kilka osób z obsługi pociągu poniosło śmierć na miejscu. Jak wykazało śledztwo szyny kolejowe zostały uszkodzone przez zamachowców. Przypuszczalnie zbrodniar z zamierza- li wykoleić pociąg pospieszny, który miał po tej linii przejechać w krótki czas potem.

Londyn 22. 1. (L) Ekspres idący z Londynu, zderzył się w odległości 4 mil na północ od stacji Bedford z pociągiem manewrującym na linii. W katastrofie tej zginął jeden pasażer a 25 odniosło rany.

Na walkę z głodem mieszkaniowym wydano w ciągu 14 lat 817 mil. zł.

W latach 1924 — 1937 Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił 36.750 pożyczek budowlanych na łączną sumę ok. 714 milionów złotych.

Z sumy tej na Państwowy Fundusz Budowlany przypadło 656 milionów zł. z funduszy zaś własnych banku na pożyczki wydano 58 milionów złotych.

Łącznie z kredytami na budownictwo robotnicze i wiejskie, na akcje terenowe oraz ostatnio dopiero wprowadzone kredyty na budowę garaży — przeznaczono ok. 761 milionów zł. rozprawdzonych w ciągu 14 lat

przez bank na cele budownictwa mieszkaniowego.

Jeżeli się tu doda Śląski Fundusz Gospodarczy którym administruje oddział BGK. w Katowicach, suma ta wzrośnie do 817 milionów złotych.

Przy pomocy tych kredytów publicznych sfinansowano budowę ogółem 134,5 tysięcy mieszkań, zawierających prawie 363 tysiące izb.

W roku 1938 na akcję pożyczkowo - budowlaną z pierwszeństwem dla małych mieszkań przeznaczono 40 milionów złotych.

Milion turystów skorzystało z pociągów popularnych w 1937 r.

Opracowane zostały ciekawe zestawienia statystyczne, ilustrujące ruch turystyczny w Polsce w latach ubiegłych, począwszy od 1933 r. Jak wynika z tych danych, ruch turystyczny wzmógł się znacznie od roku 1935 co łączy się z powstaniem w tym roku Ligi Popierania Turystyki. W roku 1933 pociąga

mi popularnymi przewieziono ogółem 260.000 osób, w 1935 r. — 480.000, w 1936 r. — 1.005.000 osób.

Dodać należy, że w latach 1936 — 1937 Liga Popierania Turystyki wydała milion złotych na inwestycje turystyczne.

Akademik -- dzielnacz endecki został zasądzony

Przed sędzią dr Wsolkim odpowiadał wczoraj w krakowskim Sądzie Okręgowym akademik Jan Brochere, oskarżony o kolportaż nielegalnych ulotek antyżydowskich i stawianie czynnego oporu policji.

Znany ze swej działalności w Stronnictwie

Narodowym, Brochere został pewnego dnia ujęty na ulicy z paczką nielegalnych ulotek antyżydowskich i wówczas to stawiał opór policji. Został on zasądzony na 3 tygodnie aresztu z zawieszeniem i 5 zł. grzywny.

Oskarżał prok. dr Jarosiński.

Przed zjazdem nauczycielstwa w Krakowie

Do Warszawy wyjechał prezes okręgu krakowskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego b. sen. Sienko, celem porozumienia się z kuratorem ZNP Maciszewskim w sprawie odbyć się mającego w Krakowie Zjazdu Ogólnopolskiego. Dotychczas termin Zjazdu nie został jeszcze ustalony.

Wniosek obrońców inż. Doboszyńskiego odrzucony

Przed kilku dniami obrońcy inż. Doboszyńskiego wnieśli do sądu we Lwowie wniosek o powołanie w charakterze świadków 30 włościan z powiatu dobczyckiego. Wczoraj doszła do Krakowa wiadomość, że wniosek nie został uwzględniony.

Narciarskie mistrzostwa okręgu krakowskiego

W sobotę i niedzielę odbędą się w Rabce narciarskie mistrzostwa okręgu krakowskiego w kombinacji klasycznej. Pierwszego dnia odbędzie się bieg płaski, a drugiego dnia na dużej skoczni na Grzebieniu konkurs skoków otwarty i do biegu złożonego.

Echa strajku chłopskiego

Tarnów. 22. 1. Onegdaj odbyła się w Sądzie grodzkim rozprawa przeciw Ludwikowi Celesowi, Chaimowi Lokajowi, Stefanowi Wiatrowi, Józefowi Klichowi, Stanisławowi Marcincowi i Józefowi Szarkowicowi oskarżonym o to, że Celes i Lokaj w wykonaniu uchwał Związku robotników przemysłu spożywczego dnia 24 sierpnia 1937 wkroczyli do piekarni Iżyka i zatrudnionym tam robotnikom kazali natychmiast przerwać pracę i przyłączyć się do demonstracyjnego strajku 24-godzinnego, jaki ogłosiła PPS w Tarnowie w czasie strajku chłopskiego. Przy tym oskarżeni ci mieli również grozić pracownikom w piekarni Iżyka pobiciem na wypadek nie przyłączenia do strajku. Dalsi oskarżeni obwinieni byli o to, że z ramienia Związku

W pętli paragrafu Materiał informacyjny

Uwagę moją zwróciło wprawdzie to, że pozwana, mimo świadczących o słuszności powództwa dowodów, uparcie i stanowczo zaprzeczała jakoby zaciągnęła pożyczkę, potem uwagę moją zwróciła uroda pozwanej, a wreszcie jej strój — nosiła czarny kapelusz, popielaty kostium obsyty czarnym futrem, piękne, zamszowe pół buciki i bardzo cienkie pończochy.

Rozpytywałem — kto ona...

Poinformowano mnie, że jest żoną człowieka bardzo zamożnego, że jest chorobliwie skąpa, że ma ukończone studia, że jest chorobliwie skąpa, że obcuje w najlepszym towarzystwie i jest chorobliwie skąpa.

Jej przyjaciółki mówiły, że jest nieszczęśliwa, gdy ma rozmienić banknot, że jadłaby dwa razy to samo i że tylko dla siebie, na szmaty nie żatuje pieniędzy.

Na przyjaciółkach jednak najmniej można polegać.

Informowałem się tedy u innych osób — wszyscy mówili to samo. Wszyscy ją znali, wszyscy wiedzieli o jej skąpstwie, o jej chciwości.

— Ma piękne mieszkanie — opowiadano mi — ale wiecznie siedzi po chałupach, poluje na poczęstunki, a sama jeszcze nikogo szklanką herbaty nie uraczyła...

Opowiadano mi:

— Wydaje trochę pieniędzy na stroje, ale dużo mniej, niż inne kobiety tak zamożne, jak ona. Jest, jak wszystkie kobiety, próżna. Skąpstwo jednak bierze u niej górę nawet nad próżnością.

Gdy przychodzi z mężem do lokalu — mówiono mi dalej — ona płaci rachunek; w tym celu bierze od męża pularę i przy okazji ściąga mu kilka złotych... To są rzeczy notoryczne — przekonywano mnie — zaobserwowali to ludzie postronni. A mąż — objaśniano mnie — który świetnie zarabia, oddaje jej większą część swoich zarobków...

Podaję na pół surowy materiał informacyjny, nie wiążę go w całość, nie ożywiam go beletrystyczną krągłością, bo nie rozumiem jej skąpstwa. Ożywić zaś można tylko ludzi, których — w jakikolwiek sposób — rozumie się.

A może jej skąpstwo ma tylko dla mnie irracjonalny charakter, bo ja nawet oszczędzać nie umiem. Może wy ją lepiej zrozumiecie...

Opowiadano mi o niej jeszcze:

— Bardzo często zaciąga pożyczki, ale bardzo rzadko zwraca pożyczki...

I w ten zapewne sposób doszło do rozprawy, której przysłuchiwałem się. Pożyczyła, zresztą drobną kwotę, od przyjaciółki i nie chciała zwrócić. Obcy — podarowałby, ale przyjaciółka, jak przyjaciółka — zaskarżyła. Sąd oczywiście przysądził powództwo.

HOROW.

spożywczego przeprowadzali kontrolę piekarni i dwom majstrom piekarskim, którzy nie chcieli się solidaryzować z akcją strajkową wybili wszystkie szyby. Oskarżeni Celes, Lokaj i Szarkowicz zasądzeni zostali na karę aresztu po 1 miesiącu bez zawieszenia — zaś dalsi oskarżeni zostali uniewinnieni.

Aresztowanie kupca przemyskiego

Przemysł. 22. 1. (Seg.) Ubiegłej nocy wybuchł pożar w sklepie bławatnym N. Besena przy ul. Kazimierza W. 18. Zaalarmowana straż pożarna ugasiła ogień po energ. akcji. Wysokości szkód na razie nie zdołano ustalić. Po ugaszeniu pożaru opieczętowała policja lokal sklepowy i przytrzymała obecnego na miejscu właściciela. Wczoraj wydał sędzia śledczy nakaz aresztowania Besena, który pozostaje pod zarzutem oszustwa asekuracyjnego. Zapas towarów w sklepie był ubezpieczony na kwotę 20.000 zł.

REPERTUAR TEATRÓW

żyd. Scena Narodowa

Sobota: godz. 8.30 wiecz. „Jakub i Ezaw“

Teatr im. J. Słowackiego

Sobota: godz. 8 wiecz. „Gałązka rozmarynu“

REPERTUAR KINOTEATROW

ADRIA: „Prater“ Magda Schneider i Willi Eichberger, „Walka o złote pola“ (Ken Maynard).

APOLLO: „Ostatni pociąg z obłąkanego miast“ (Dorothy Lamour, Lew Ayres i in.).

ATLANTIC: „Serce i szpada“ (Konrad Veidt, Annabela) i „Zbudź się i żyj“ (Alice Faye).

BAGATELA: „Weź serce me“ z Gitlą Alpar i rewia: „Grunt to szczęście“.

PROMIEN: „Wielka miłość Beethovena“ (Jany Hold).

STELLA: „Znachor“.

SZTUKA: „W sieci wywiadu“ (Gertruda Michael, Herbert Marshall i in.).

UCIECHA: „Jej pierwszy bal“ (Marie Bell -- Harry Baur).

WANDA: „Życie ulicy“ (Luiza Rainer, Spencer Tracy).

WIADOMOSCI SPORTOWE

Polska przegrywa z H. C. Davos 0:3

W piątek po południu reprezentacja hokejowa Polski rozegrała mecz hokejowy z mistrzem Szwajcarii HC Davos przegrywając 0:3 (0:1 0:1 0:1).

W pierwszej fazie gry początkowo Polacy mają lekką przewagę, której nie umieją wyzyskać. Wołkowski znajdując się sam na sam z bramkarzem nie trafia do bramki. W chwili później Marchewczyk w identycznej sytuacji znowu przestrzelił. Tymczasem w kilka minut później Kanadyjczyk Steadman ucieka goniącemu go Ludwiczakowi, podaje krążek nie obstawionemu Cattinemu, który zdołał bywa prowadzenie dla Szwajcarów.

W drugiej tercji Szwajcarzy grają defensywnie, dążąc do utrzymania wyniku. Gra

staje się ostra, a okresami brutalna, zwłaszcza ze strony Szwajcarów. W pewnym momencie Kasprzak rewanżuje się Szwajcarowi za faul. Sędzia w odpowiedzi usuwa go z boiska na minutę. Kasprzak nie chce ustąpić, targując się z sędzią i wszczynając z nim sprzeczkę, za co zostaje usunięty na 3 minuty. To do pewnego stopnia zaważyło na losach spotkania. Szwajcarzy, którzy mają najlepszych swoich zawodników w Kanadyjczyku Steadmanie, braci Cattini i braci Geromini zdobywają w tym okresie przez młodszego Gerominiego drugą bramkę, przesadzając zwycięstwo na swoją korzyść. Pod koniec tercji Król ma okazję zdobycia bramki, ale nie trafia z kilku metrów.

W trzeciej tercji Polacy nieco górują. Nasi hokeiści rzucają wszystko na jedną szalę, starając się za wszelką cenę wyrównać. Mimo przewagi nie udaje im się przełamać obrony miejscowych. W ostatnich minutach jeden z wypadów Hansa Cattiniego kończy się trzecią bramką, ustalającą wynik dnia.

Dziś w sobotę Polacy grają w Klofters pod Davos.

W niedzielę zgodnie z programem nasi hokeiści walczyć w Bazylei.

We wtorek odbędzie się nadprogramowy mecz w Arosie z miejscową Arosą, która jak wiadomo zremisowała 1:1 z Kanadyjczykami.

PRZYGOTOWANIA DO NARCIARSKICH MISTRZOSTW ŚWIATA

W miarę zbliżania się terminu tegorocznych narciarskich mistrzostw świata we wszystkich państwach czynione są gorączkowe przygotowania do tej wielkiej imprezy. Skład niektórych drużyn reprezentacyjnych jest już znany, co do innych zaś krążą półoficjalne pogłoski, podczas gdy kandydaci odbywają intensywny trening w grupach przygotowawczych.

Szwajcaria wystawia na igrzyska w Lahti drużynę, złożoną z 4-ch biegaczy i 2 długodystansowców, wśród których znajduje się oczywiście Borghi, oraz dwóch lub trzech skoczków. W Engelbergu, gdzie w dniach 5—7 marca będą rozegrane zjazdowe mistrzostwa świata, trenuje drużyna, złożona z 10 osób, która ma być wkrótce wzmocniona przez nowych kandydatów. Ostateczne ustalenie reprezentacji oficjalnej ma nastąpić pod koniec stycznia. Szwajcaria ma nadto wystawić drużynę kobiet, złożoną z 6-u zawodniczek.

Sensację stanowi wiadomość, że Antoni

Seelos ma w roku bieżącym reprezentować barwy Austrii w Engelbergu.

Szwecja ma również swoją sensację zjazdową w postaci młodocianej narciarki May Nilsson, której dotąd wiek nie pozwalał brać oficjalnego udziału w międzynarodowych konkursach. Ponieważ panna Nilsson ukończyła już 16 lat, będzie mogła tym razem zjawić się na mistrzostwach świata. Szwecja nie wystawia zresztą drużyny zjazdowej, natomiast 34-ch jej najlepszych skoczków przeszło specjalny kurs przygotowawczy w Sundvall.

Skład drużyny francuskiej jest następujący: kpt. Paul Gingoux, slalom i bieg zjazdowy Emile Allais, Louis Angel, Beckert, Laforgue, Seigneur, Burnet, Coutlet. 18 klm. — Gindre, Marmont, Vretin, Jacobin, Mure-Ravaud, Arlaud; skoki — Cuttet. Drużyna ta rozpoczęła trening dn. 20 bm. w Auron.

Włochy zdecydowały się wysłać do Lahti silną drużynę reprezentacyjną z 20-u osób.

PIŁKARZ PRZED SĄDEM KARNYM oskarżony o złamanie nogi zawodnikowi innego klubu

Onegdaj w sądzie karnym na Podgórzu w Krakowie odbyła się rozprawa przeciwko piłkarzowi klubu „Nadwiślan” Kameczurze o złamanie nogi zawodnikowi Olszy Michałakowi na meczu o mistrzostwo Ligi okręgowej, rozegranym jesienią roku ubiegłego.

Kameczura został już ukarany przez władze piłkarskie 6-letnią dyskwalifikacją. Sprawą tą zainteresowały się jednak również władze sądowe, które wytoczyły Kameczurze proces.

Na rozprawie przesłuchano jako świad-

ków: sędziego zawodów p. Bartyzela, delegata wydziału spraw sędziowskich p. Zapióra, sędziego liniowego p. Pempera oraz kierownika drużyny piłkarskiej „Nadwiślanu” p. Jana Kotlarczyka, byłego reprezentacyjnego piłkarza Polski.

Zeznania świadków wypadły korzystnie dla oskarżonego. Wszyscy zeznali, że złamanie nogi było nieszczęśliwym wypadkiem, a nie rozmyślnym czynem oskarżonego.

Rozprawę odroczonego w celu przesłuchania dalszych świadków.

STRAJK GENERALNY PIŁKARZY WE FRANCJI

Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Paryża, że francuscy piłkarze zawodowi utworzyli własny związek, który zwrócił się do Francuskiego Związku Piłkarskiego z żądaniem podwyższenia pensji zawodnikom. Na załatwienie tej sprawy związek piłkarzy

zawodowych wyznacza termin do 30 stycznia br. Gdyby żądania związku nie zostały uwzględnione od dnia 3 lutego wybuchnie w całej Francji generalny strajk piłkarzy zawodowych.

Budge ponosi w Australii jedną klęskę za drugą

W Australii, w miejscowości Adelaide rozpoczął się nowy mecz tenisowy Australia — Ameryka. Budge, który mimo choroby upiera się przy rozgrywaniu dalszych spotkań, pono-

si jedną klęskę za drugą. W spotkaniu z Bromwich'em Amerykanin znowu przegrał 6:8, 1:6, 3:6. Opór Budge stawił jedynie w pierwszym secie.

W drugim spotkaniu Quist pokonał Amerykanina Mako 6:4, 6:2.

Zatwierdzone rekordy lekkoatletyczne

Na ostatnim posiedzeniu Polski Związek Lekkoatletyczny zatwierdził następujące rekordy Polski:

REKORDY KOBIECE.

50 m Walasiewiczówna (Warszawianka) 6,3, 80 m Walasiewiczówna (Warszawianka) 9,6, wdał Walasiewiczówna (Warszawianka) 588, wdał Walasiewiczówna (Warszawianka) 602,5, Kula Wajsówna (Boruta-Zgierz) 12,18, Oszczep oburącz Kwaśniewska (ŁKS) 66,49, Oszczep jednorącz Kwaśniewska (ŁKS) 42,60, 5-bój Walasiewiczówna (Warszawianka) 353

REKORDY MĘSKIE:

300 m Dunecki G. (KPW Pomorzanie-Toruń) 35,7, Rzut młotem Kocot K. (Sokół Tarn. Góry) 44,32, Rzut młotem Węglarczyk (Sokół Chorzów) 44,52, Rzut młotem Kocot K. (Sokół Tarn Góry) 45,33, Rzut młotem Węglarczyk (Sokół Chorzów) 46,74, 400 m Gąsowski W. (Legia Warszawa) 48,3, 4x100 m Danowski, Popek, Zaslona-Dunecki (reprezentacja) 42,2, Dysk Fiedoruk (Warszawianka) 46,36.

REKORDY ZIMOWE:

60 m. Popek (AZS Poznań) 7,800 m Gąsowski W. (Legia Warszawa) 2,08, 60 m płotki Gancarz (Sokół Poznań) 9,6, 3x800 Gąsowski, Kepiński, Maszewski (Legia Warszawa) 6:14,3, Skok w dal Hanke T. (Warszawianka) 704. Skok o tyczce Schneider W. (Pogoń Katowice) 387. Trójskok z miejsca Szmidt (AZS Poznań) 890, Trójskok z rozbiegu Hofman M. (AZS Poznań) 13,59. Trójskok z rozbiegu Hofman M. (AZS Poznań) 13,96. Kula pań Cejzikowa (AZS Warszawa) 12,02.

Warszawa zwycięża Rzym 9:7

W czwartek wieczorem w Warszawie rozegrany został międzynarodowy mecz bokserski pomiędzy reprezentacją Włoch, występującą pod nazwą reprezentacji Rzymu a reprezentacją Warszawy. Zwycięstwo odniosła Warszawa w stosunku 9:7.

Największą sensacją meczu było zwycięstwo Sobkowiaka nad mistrzem Europy, Włochem Sergio. Z innych wyników nau wagę zasługuje zdecydowane zwycięstwo Neudinga nad Terrazina, wypunktowanie Lazariego przez Dorobę i ponowny remis Rotholca z Nardecchia

Sztam wyjeżdża do Francji i Ameryki

Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego udzielił Polskiemu Związkowi Bokserskiemu subwencji na wysłanie trenera Sztama na pewien czas do Paryża, a następnie do Ameryki, celem zapoznania się z metodami wyszkolenia pięściarzy francuskich i amerykańskich. Wyjazd nastąpi prawdopodobnie w końcu kwietnia.